

NĀC, VEIDO, ORGANIZĒ!

2026.gada augusts Nr.39 (8)

ŠAJĀ IZDEVUMĀ LASI

Lauku dzīves fundamenti- cilvēki, prasmes un vietas. Atskats uz projekta "Mūsu zelts" atklāšanas pasākumu Gulbenes novadā.

SIA "MetWorks" - pretendents konkursa "Sējējs 2026" nominācijā "Gada LEADER projekts vietējā rīcības grupā"

Galgauskā aizvadīts praktisks seminārs "Mana krīzes soma". Spēj palīdzēt sev, savai ģimenei un līdzcilvēkiem!

Ekspertu saruna par lauku teritoriju definēšanu 24.augustā Rīgā- kā Latvijā saprotam laukus un kā tos būtu nepieciešams definēt nākotnē?

Lauku dzīves fundamenti - cilvēki, prasmes un vietas

Biedrība "SATEKA" sadarbībā ar biedrību "Ziemeļkurzemes biznesa asociācija" un "MADONAS NOVADA FONDS" īsteno starpteritoriju sadarbības projektu "Mūsu Zelts - senās amatu prasmes un vēsturiskās būves - lauku dzīves fundamenti", kura īsais nosaukums ir "MŪSU ZELTS". Projekts aktualizē un izceļ vērtības, kas lauku teritorijās veidojušās gadu desmitiem un pat gadsimtiem - cilvēku prasmes un zināšanas, vēsturiskās ēkas, vietu stāstus un iespējas šo mantojumu saglabāt, nodot tālāk un jēgpilni izmantot arī mūsdienās.

No 31.jūlija līdz 2.augustam Gulbenes novadā norisinājās projekta pirmā aktivitāte - atklāšanas pasākums "Mūsu zelts: senās prasmes un dzīvais mantojums Gulbenes novadā". Tas divu dienu garumā pulcēja projekta partnerus, amatniekus, seno amatu pratējus, vēsturisko ēku saimniekus un citus kultūras mantojuma saglabāšanā ieinteresētus cilvēkus no Kurzemes, Madonas un Gulbenes novada.

Pasākums sākās Tīrzā 31.jūlija vakarā, kur kopā ar tālākajiem dalībniekiem no Ziemeļkurzemes biznesa asociācijas teritorijas (Ventspils un Talsu novadiem) tika apmeklēts Tīrzas evaņģēliski luteriskās baznīcas 200 gadu jubilejas dievkalpojums un koncerts. Savukārt nākamajā dienā projekta dalībnieku lokam pievienojās amatnieki un vēsturisko ēku saimnieki no Madonas un Gulbenes novada.

(turpinājums 2.lapā)

2023-2027
LEADER SVVA
LATVIJA

SATEKA

PROJEKTU SKAITS PA RĪCĪBĀM

uz 11.08.2026.

Projekta statuss	RĪCĪBAS						K o p ā
	U D 1	U D 2	S L P 1	S L P 2	S L P 3	S L P 4	
Apstiprināti (notiek īstenošana)	10	1	6	5	3	2	27
Atsaukts (klients)	2	1				1	4
Neatbilst	18	3	2	3	1		27
Neatbilst (finansējuma trūkums)			12				12
Noraidīts	1						1
Pārtrauktas saistības	3						3
Īstenoti (sākta uzraudzība)	19		9	5			33
Īstenoti Slēgts					3	4	7
Vērtēšanā LAD	5	1					6
KOPĀ	58	6	29	13	7	7	120

ĪSUMĀ

paveiktais jūlijā

- 1. un 2.jūlijs - dalība Kopienų Persilādē 2026
- 8.jūlijs - dalība LINC LV2026 darba grupā
- 21.jūlijs - praktiska nodarbība Galgauskas bibliotēkā "Kā sagatavoties neparedzētām situācijām un nodrošināt savas ģimenes drošību" SIF projekta ietvaros
- 18 konsultācija (1 klātienē, 17 pa telefonu);

plānotais augustā

- 1. un 2.augusts- Starpteritoriju sadarbības projekta "Mūsu zelts" atklāšanas pasākums Gulbenes novadā
- 3.augusts- D.Gargurne viesojas Druvienā, bērnu nometnē, lai informētu par drošību, par Eiropas savienību un stāstītu par Itāliju.
- 6.augusts - tikšanās ar Andri Sprūdu (14. Saeimas deputāts, bijušais Latvijas aizsardzības ministrs)
- 11.augusts - konkursa "Sējējs 2026" vērtēšanas komisija apmeklēs SIA "MetWorks", kas izvirzīts nominācijai "Gada LEADER projekts vietējā rīcības grupā"
- 19.augusts - dalība darba grupā "LEADER ekosistēma ilgtspējīgai vietējo teritoriju attīstībai"

BIEDRĪBAS "SATEKA" KONTAKTINFORMĀCIJA:
Biroja adrese: Ābeļu iela 17, Gulbene,
Gulbenes novads, LV-4401
Tālrunis: +371 26330257 (birojs)
e-pasts: sateka.info@gmail.com

ESI VIENMĒR INFORMĒTS!

Piesakies mūsu jaunumu saņemšanai savā e-pastā, aizpildot pieteikumu [ŠEIT](#)

Ja arī tev ir informācija, kas būtu aktuāla mūsu lasītājiem - padalies! Ziņu sūti uz sateka@sateka.lv

Foto: Daiga Gargurne

(turpinājums no 1.lapas)

Vietas vērtība sākas ar pašiem cilvēkiem

Sestdienas rīts sākās Jaungulbenē - Rijas kalnā, kur notika projekta atklāšana. Jaungulbenes attīstības biedrības pārstāve Anita Deksnē iepazīstināja projekta dalībniekus ar pagasta iedzīvotāju iniciatīvām savas vietas vēsturisko liecību apzināšanā un saglabāšanā. Viņa stāstīja gan par Rijas kalna attīstību, gan par Jaungulbenes dzelzceļa stacijas laukuma vēsturiskā bruģa atjaunošanu - piemēriem, kas apliecina, cik nozīmīga mantojuma saglabāšanā ir pašu vietējo iedzīvotāju ieinteresētība un iesaiste.

Viena no Anitas atziņām bija īpaši būtiska arī visa projekta kontekstā - vispirms pašiem savā vietā ir jāsaprot, kas ir tā vērtība, ko vēlamies saglabāt, un tikai tad jāmeklē piemērotākais veids, kā to darīt. Ne vienmēr uzreiz ir gatava un vienkārša atbilde. To spilgti apliecināja arī saruna par Rijas kalnā saglabājušos māla kleķa sienu, kuru arvien vairāk ietekmē gan laikapstākļi, gan putni. Anita aicināja klātesošos kopīgi domāt par iespējamiem risinājumiem tās saglabāšanai. Diskusijā izskanēja ideja, piesaistot arhitektus, restaurācijas un citus speciālistus, izvērtēt iespēju daļu sienas aizsargāt ar stikla pārsegumu. Šī saruna labi parādīja projekta pieeju - mantojuma saglabāšana nav tikai atskatīšanās pagātnē, bet praktisku risinājumu meklēšana šodienai.

Turpinājumā projekta dalībnieki dalījās pieredzes stāstos par vēsturisko ēku un seno amatu prasmju saglabāšanu. Telpiskās attīstības plānotāja Maruta Blūma dalījās gan profesionālajā skatījumā uz vēsturisko ēku saglabāšanu, gan personīgajā pieredzē, jo viņai pašai pieder vēsturiska ēka - Zaļais krogs. Ēkai ir sena un daudzslāņaina vēsture - tā kalpojusi gan kā vecsaimniecība un krogs, gan dzīvojamā māja, savukārt padomju laikā ēkas funkcijas vairākkārt mainījušās.

Lauku dzīves fundamenti - cilvēki, prasmes un vietas

Maruta uzsvēra, cik būtiski ir ne tikai saglabāt pašas ēkas, bet arī fiksēt to stāstus un pārmaiņas laika gaitā. Nereti fotogrāfējam cilvēkus un notikumus, bet daudz retāk - ēkas, pagalmu, apkārtni, apbūvi un tās pārmaiņas. Tāpēc viena no viņas būtiskākajām atziņām bija - fotografēt un dokumentēt arī apbūvi, datēt fotogrāfijas un pašiem veidot savus vietējās vēstures datu krājumus.

Zaļā kroga piemērs labi parāda, cik nozīmīga ir šāda dokumentēšana - saglabātās fotogrāfijas ļauj izsekot ēkas pārmaiņām vairāku gadu garumā un redzēt, kā tā pakāpeniski atjaunota un saglabāta. Maruta akcentēja arī domu, ka, kur vien iespējams, vērtīgāk ir saglabāt un dot jaunu dzīvi jau esošajām ēkām, nevis veidot jaunu apbūvi. Tas var būt sarežģītāk un dārgāk, taču šādai izvēlei ir dziļāka jēga - tā palīdz saglabāt vietas vēsturisko identitāti, atmiņu un pēctecību.

Par seno amatu prasmju saglabāšanu savā pieredzē dalījās rokdarbniece Vanda Podiņa no Cesvaines. Viņa stāstīja par amatnieku prasmju pārmantošanu un savu pieredzi, darbojoties Latvijas Amatniecības kamerā. Sarunā izskanēja arī kritiska atziņa - pašreizējā situācijā Amatniecības kamera savu potenciālu neizmanto pilnvērtīgi: trūkst informācijas par Latvijā strādājošajiem amatniekiem, viņu prasmēm un iespējām, kā arī ciešākas sadarbības starp pašiem meistariem. Tas aktualizēja plašāku jautājumu - vai Latvijā šobrīd vispār pietiekami zinām, cik un kādu seno amatu pratēju mums vēl ir?

Vanda pievērsa uzmanību arī tēmai, par kuru amatniecības kontekstā runā salīdzinoši maz - amatnieku veselībai. Cilvēkiem, kuri ar amatniecību nodarbojas ikdienā un pilnu darba slodzi, ilgstošs un fiziski vienveidīgs darbs rada nopietnu slodzi acīm, rokām, locītavām un mugurai.

Tādēļ, domājot par amatniecības ilgtspēju, jārūnā ne tikai par prasmju saglabāšanu, produkcijas realizāciju un jaunu meistaru piesaisti, bet arī par pašu amatnieku darba vidi, veselību un spēju savu amatu turpināt ilgtermiņā.

Savukārt Laura Vecmane-Bārtleša no Gulbenes novada savā pieredzes stāstā dalījās ar personīgo mākslas ceļu, kurā nozīmīga vieta ir dabai, darbam ar mālu un dažādiem dabas materiāliem. Viņas skatījumā cilvēks nav no dabas nošķirts - cilvēks ir daļa no dabas, un arī radošajā darbā būtiski ir ieraudzīt, sajuxt un izmantot tās sniegtās formas, faktūras un materiālus.

Laura iepazīstināja arī ar Gulbenes novada keramikas kopienu "Tālavas mālotāji", kas apvieno radošus cilvēkus, kuriem tuvs māls, zeme, daba, tradīcijas, kultūras mantojums un kopā būšana. Kopienas nosaukums nav izvēlēts nejauši - Gulbenes novada teritorija vēsturiski saistīta ar Tālavu, bet iedvesma nosaukumam gūta arī no Rūdolfa Blaumaņa "Tālavas taurētāja". Laura uzsvēra simbolisko domu, ka kopienu veido cilvēki, kuri nebaidās darīt, tiekties uz augšu un ar savu piemēru iedrošina arī citus iesaistīties un radoši attīstīties.

Viņas pieredze parāda arī to, ka tradicionālā prasme darbā ar mālu var kļūt par pamatu mūsdienīgai radošajai uzņēmējdarbībai. Laura veido keramikas studiju un zīmolu "ALA", kurā paredzēts savienot autorkeramikas radīšanu un tirdzniecību, "dari pats" jeb DIY produktu izstrādi, kā arī radošā tūrisma un izglītojošu programmu piedāvājumu. Viņas iecerēs ir gan keramikas mākslas darbi un skulptūras, gan keramikas pulksteņi, mozaīku komplekti un citi produkti, kas tradicionālo materiālu ļauj izmantot jaunās un mūsdienīgās formās.

Lauras stāsts rosināja paskatīties uz seno amatu prasmju saglabāšanu plašāk - prasmei nav obligāti jāpaliek nemainīgai. Tā var attīstīties, iegūt jaunus pielietojuma veidus un kļūt par pamatu gan kopienas veidošanai, gan uzņēmējdarbībai, vienlaikus saglabājot saikni ar vietu, dabu un kultūras mantojumu.

Šie pieredzes stāsti vēlreiz apliecināja, ka mantojuma saglabāšana sākas ar spēju ieraudzīt un novērtēt to, kas mūsu vietās ir īpašs - ēkas, prasmes, cilvēku zināšanas un stāstus. Tikpat svarīgi ir domāt, kā šo mantojumu dokumentēt, nodot nākamajām paaudzēm un dot tam iespēju dzīvot tālāk, lai vēsturiskās ēkas un senās amata prasmes nebūtu tikai atmiņas par pagātni, bet arī dzīva, izmantojama un attīstāma lauku teritoriju vērtība nākotnē.

(turpinājums 3.lapā)

Foto: Daiga Gargurne

Foto: Daiga Gargurne

Foto: Daiga Gargurne

(turpinājums no 2.lapas)

Vēsturiskās ēkas - saglabāt, izmantot un dot tām jaunu dzīvi

Turpinājumā projekta dalībnieki devās iepazīt vairākas Gulbenes novada vēsturiskās būves un to apsaimniekotāju pieredzi, katrā vietā meklējot atbildi uz jautājumu - kā saglabāt vēsturisko ēku un vienlaikus atrast tai jēgpilnu izmantojumu mūsdienās?

Pirmā pieturvieta bija SIA "Pakalnieši" mājas sieru ražotne Stradu pagastā. Siera māja izveidota 100 gadus senā saimniecības ēkā, kas kolhoza laikā izmantota govju turēšanai. Ēka pārbūvēta, pielāgojot to pārtikas ražošanas prasībām un ierīkojot arī degustācijas zāli. Šis ir uzskatāms piemērs tam, kā sena lauku saimniecības ēka, saglabājot savu raksturu, var iegūt pilnīgi jaunu funkciju un kļūt par vietu gan uzņēmējdarbībai, gan tūrisma un pieredzes piedāvājumam.

Saimniece Ineta Dambrova dalībniekiem pastāstīja gan par ēkas pārtapšanas stāstu, gan siera ražošanu un uzņēmuma attīstību. Īpašu interesi degustācijas zālē izraisīja viena no sienām, kuru klāj dažāda izmēra, pinuma un vecuma grozi. Kā pastāstīja saimniece, grozi savulaik vākti īpašā akcijā un izmantoti ne tikai kā interjera elements, bet arī telpas akustikas mazināšanai. Daudzi no tiem ir vairāk nekā 50 gadus veci, līdz ar to arī šī šķietami praktiskā detaļa glabā savu amatniecības un cilvēku stāstu. Viesošanās, protams, nebūtu pilnīga bez "Pakalniešu" produkcijas degustācijas - uzņēmums arī ikdienā apmeklētājiem piedāvā iepazīt siera tapšanas procesu un nogaršot dažādus šeit ražotos sierus.

Nākamā pietura bija Bānīša depo Gulbenē, kur SIA "Gulbenes-Alūksnes bānītis" pārstāvji Raitis Melders un Ilgonis Mincāns iepazīstināja dalībniekus ar depo telpām, to vēsturi un šodienas izmantojumu. Gulbenes depo ir nozīmīga industriālā mantojuma vieta - 20.gadsimta 30.-80.gados tas bija viens no lielākajiem un nozīmīgākajiem dzelzceļa depo Latvijā, savukārt mūsdienās tas ir cieši saistīts ar Gulbenes-Alūksnes šaursliežu dzelzceļa darbību un tūrisma piedāvājumu.

Arī šeit vēsturiskā vide nav kļuvusi tikai par apskates objektu. Gadu gaitā lēnā tempā tiek atjaunots Gulbenes depo apbūves komplekss, restaurēts vēsturiskais ritošais sastāvs, bet daļā kādreizējo lokomotīvu brigāžu atpūtas telpu ierīkots viesu nams "Depo". Projekta dalībniekiem bija iespēja ne tikai apskatīt telpas un tehniku, bet arī uz klausīt cilvēkus, kuri šo industriālo mantojumu pārzina un ikdienā palīdz tam turpināt dzīvot. Bānīša depo piemērs apliecina, ka arī tehniska un industriāla rakstura mantojums var kļūt par nozīmīgu vietas identitātes un tūrisma resursu, ja tas tiek saglabāts nevis atrauti no tā sākotnējās funkcijas, bet izmantojot un stāstot tā stāstu.

Lauku dzīves fundamenti - cilvēki, prasmes un vietas

Atšķirīgu situāciju dalībnieki ieraudzīja Beļavas muižas kungu mājā, par kuru stāstīja Beļavas muižas mantojuma kopienas pārstāve Ilze Vanaga. Beļavas muiža rakstītajos avotos minēta jau 15.gadsimtā, bet tagadējā kungu māja celta ap 1750 gadu un ir viena no vecākajām līdz mūsdienām saglabātajām kungu dzīvojamajām ēkām Gulbenes novadā. Tā ir baroka celtne, kas saistīta ar fon Bergu dzimtu.

No 1925. līdz 2019 gadam ēkā darbojās skola, bet pēc tās slēgšanas kungu māja palika bez pastāvīgas funkcijas, un tās tehniskais stāvoklis sāka pasliktināties. 2023.gadā veiktajā tehniskajā apsekošanā un izpētē ēkā atklāti arī nozīmīgi baroka laika sienu gleznojumi; kungu māja ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Šobrīd ēka ikdienā netiek izmantota, taču tiek meklēti veidi, kā saglabāt tās vēsturisko un kultūras nozīmi, un muižā tiek īstenotas arī sabiedrību iesaistošas kultūras iniciatīvas.

Beļavas muižas stāsts diskusijai piešķīra vēl vienu būtisku dimensiju - ne visām vēsturiskajām ēkām jau ir atrasta jaunā funkcija. Dažkārt svarīgākais pirmais solis ir nepieļaut vērtības zaudēšanu, izpētīt ēku, apzināt tās nozīmi un kopīgi meklēt risinājumus tās nākotnei.

Dienas noslēgumā dalībnieki nonāca Druvienas muižā, kur vēsturiskajai kungu mājai jau ir izdevies atrast jaunu piepildījumu. Tagadējā muižas apbūve veidojusies 19.-20.gadsimtā, kungu māja celta 1898.gadā, bet šobrīd tajā darbojas Druvienas Latviskās dzīvesziņas centrs, piedāvājot radošās darbnīcas, amatu meistarklases, izglītojošas aktivitātes un vēsturisko ekskursiju par Druvienas muižu. Tieši šeit projekta dalībnieki vakaru turpināja praktiskās amatniecības meistarklasēs.

Vienas dienas laikā redzētie piemēri parādīja ļoti dažādus vēsturisko būvju likteņus - no senas saimniecības ēkas, kas kļuvusi par veiksmīgu ražotni, un industriālā depo, kas turpina dzīvot kopā ar Bānīti, līdz muižām, kur vienā gadījumā vēl tiek meklēts ceļš uz ēkas turpmāko dzīvi, bet otrā vēsturiskā ēka jau kļuvusi par vietu, kur tiek mācītas un praktizētas tradicionālās prasmes. Tieši šī dažādība ļāva ieraudzīt, ka nav viena universāla risinājuma vēsturisko būvju saglabāšanai - katrai vietai jāatrod savs stāsts, funkcija un cilvēki, kuri ir gatavi par tās turpinājumu rūpēties.

Senās prasmes - tikai tik dzīvas, cik cilvēki tās turpina

Projekta atklāšanas pasākuma noslēdzošā diena tika aizvadīta Druvienā. Rīta pusē projekta dalībnieki kopā ar Pinēju svētku dalībniekiem Druvienas kultūras namā klausījās Lauras Vecmanes-Bārtletas lekciju par zelta proporcijas likumu amatniecības izstrādājumos, Lolitas Tutānes no SIA "Pinumu pasaule" prezentāciju "Pinēja Pētera stāsts", kā arī Maijas Kivlenieces, TLMS "Pūpoli" vadītājas, iedvesmas stāstu par radošu darbošanos ar dabas materiāliem - salmiem un kārklumizām.

(turpinājums 4.lapā)

Foto: Daiga Gargurne

Foto: Daiga Gargurne

Foto: Daiga Gargurne

Foto: Daiga Gargurne

Lauku dzīves fundamenti - cilvēki, prasmes un vietas

(turpinājums no 3.lapas)

Pēc trīs dienās redzētā, dzirdētā un piedzīvotā projekta dalībnieki tikās diskusijā "Senās amatu prasmes un vēsturiskās būves – lauku dzīves pamats un to saglabāšanas izaicinājumi reģionos", kuru vadīja biedrības "SATEKA" pārstāve Daiga Gargurne.

Kā saglabāt prasmes un zināšanas nākamajām paaudzēm?

Viens no būtiskākajiem sarunas jautājumiem bija seno amata prasmju nodošana nākamajām paaudzēm. Dalībnieki bija vienprātīgi – prasmi nav iespējams saglabāt tikai pierakstot, nofotografējot vai ievietojot muzeja krājumā. Amats dzīvo tik ilgi, kamēr ir cilvēks, kurš to prot, dara un ir gatavs iemācīt citam. Tāpēc īpaši nozīmīga ir meistara un mācekļa satikšanās – iespēja mācīties praktiski, vērojot darba procesu, pašam izmēģinot un ilgākā laikā apgūstot amata nianšes. Arī Latvijas Nacionālais kultūras centrs tradicionālo prasmju pārmantošanā akcentē tieši meistarību un mācekļu satikšanos; 2026.gada pasākums "Satiec savu meistaru!" visā Latvijā norisinās 232 vietās, iesaistot aptuveni 250 meistarus.

Taču diskusijā atklājās arī ļoti praktiska problēma – kas par šo prasmju nodošanu maksā? Meistarklašu un regulāru nodarbību organizēšanai nepieciešams ne tikai meistara laiks un atalgojums, bet arī telpas, darbarīki un materiāli. Dalībnieki atzina, ka nereti amatnieki paši vai viņu ģimenes iegulda savus līdzekļus, lai varētu turpināt darboties, piedalīties pasākumos un mācīt citus. Vienlaikus dažādi administratīvie un birokrātiskie nosacījumi amatniekam ne vienmēr ļauj vienkārši kļūt par skolotāju vai vadīt regulāru prasmju apguvi.

Diskusijas dalībnieki norādīja arī uz skolu lomu amata prasmju saglabāšanā. Viņu pieredzē tradicionālo prasmju praktiskai apguvei skolu programmās ir maz laika un ierobežotas iespējas materiālu iegādei, tādēļ ļoti daudz ir atkarīgs no konkrētā pedagoga ieinteresētības un entuziasma. Atsevišķas iniciatīvas Latvijā pastāv, piemēram, LNKC regulāri organizē profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās izglītības audzēkņiem konkursu "Mantojums", kura mērķis ir mudināt jauniešus izzināt un praktiski apgūt tradicionālās amatniecības prasmes. Taču diskusijas dalībnieku ieskatā nepieciešama daudz sistemātiskāka iespēja bērniem un jauniešiem ar tradicionālajiem amatiem sastapties ikdienas izglītības procesā, ne tikai atsevišķos projektos un pasākumos.

Foto:Herta Pugača

Foto:Herta Pugača

Foto:Herta Pugača

Foto:Herta Pugača

Foto:Herta Pugača

Vienlaikus tika atzīts, ka ne katrs labs amata meistars automātiski kļūst par skolotāju. Daļa amatnieku nevēlas vai nevar savas prasmes nodot tālāk. Tam ir dažādi iemesli – laika un finanšu trūkums, piemērotu telpu vai materiālu nepieejamība, pedagoģiskās pieredzes trūkums, bet dažkārt arī paša meistara izvēle savu amata noslēpumu neatklāt. Tāpēc ar aicinājumu "nododiet prasmes jauniešiem" vien nepietiek – ir jārada apstākļi, kuros meistaram to ir iespējams darīt.

Kur atrast meistaru, kurš prot strādāt ar vēsturisku ēku?

Otra ļoti būtiska diskusijas tēma bija vēsturisko ēku saglabāšanai nepieciešamo tradicionālo būvniecības prasmju pieejamība. Ēkas īpašniekam var būt vēlme saglabāt vecu māla kleķa sienu, atjaunot vēsturisku krāsni, mūrēt kamīnu, restaurēt logus vai izmantot ēkai atbilstošus tradicionālos materiālus, taču nākamais jautājums bieži ir ļoti praktisks – kur atrast cilvēku, kurš to patiešām prot izdarīt?

Diskusijā īpaši tika minēts, ka trūkst viegli pieejamas un vienkopus apkopotas informācijas par meistariem, kuri pārvalda specifiskas vēsturiskās būvniecības prasmes – piemēram, māla kleķa būvniecību un remontu, tradicionālo krāšņu un kamīnu mūrēšanu un citas vēsturiskajām ēkām nepieciešamās amata prasmes. Šis jautājums nav mazsvarīgs. Kvalitatīvai vēsturisko ēku saglabāšanai nepieciešamas ne tikai vispārīgas būvniecības zināšanas, bet arī izpratne par vēsturiskajiem būvmateriāliem, būvkonstrukcijām un tradicionālajiem būvniecības paņēmieniem. Tas nozīmē, ka darbam ar senu ēku ne vienmēr pietiek ar mūsdienu būvniecības pieredzi – nepieciešamas specifiskas zināšanas par to, kā konkrētais materiāls un konstrukcija sākotnēji radīta un kā to saglabāt, nezaudējot ēkas autentiskumu.

No diskusijā izskanējušā un publiski pieejamās informācijas var secināt, ka formāla kvalifikācijas iespēja vai restauratoru saraksts vēl nenožīmē, ka vēsturiskas ēkas īpašniekam savā reģionā ir viegli atrast konkrētajam darbam piemērotu meistaru. Īpaši grūti ir atrast informāciju par cilvēkiem, kuri praktiski pārvalda šauras, paaudzēs pārmantotas būvniecības tehnikas. Tas savukārt rada risku, ka tradicionālie materiāli tiek aizstāti ar mūsdienīgiem risinājumiem nevis tāpēc, ka tie būtu piemērotāki, bet tāpēc, ka nav zināms, kur atrast meistaru, kurš prot strādāt ar vēsturisko tehnoloģiju. Šis ir secinājums, kas izriet no projekta dalībnieku pieredzes, salīdzinot to ar Latvijā pieejamajām profesionālās kvalifikācijas un restauratoru uzskaites sistēmām.

Diskusija līdz ar to aktualizēja nepieciešamību apzināt ne tikai pašas senās amata prasmes, bet arī to pratējus – veidot viegli pieejamu informāciju par meistariem, viņu atrašanās vietām, prasmēm un gatavību tās nodot tālāk. Tikpat būtiski ir radīt iespējas meistariem satikt mācekļus, nodrošināt finansējumu prasmju mācīšanai un praktiskajām nodarbībām, kā arī veicināt sadarbību starp amatniekiem, izglītības iestādēm, vēsturisko ēku īpašniekiem, pašvaldībām un kultūras mantojuma speciālistiem.

(turpinājums 5.lapā)

(turpinājums no 4.lapas)

Diskusijas galvenā atziņa - saglabāt ēku bez cilvēka, kurš prot ar to strādāt, ir tikpat grūti kā saglabāt amatu bez cilvēka, kuram to nodot. Tāpēc līdzās vēsturisko ēku un amata prasmju apzināšanai tikpat svarīgi ir atrast, atbalstīt un savstarpēji savienot cilvēkus, kuri šīs zināšanas glabā un ir gatavi tās turpināt.

Tikpat nozīmīgs ir jautājums par vēsturisko ēku nākotni. To saglabāšanai nepieciešami ne tikai finanšu resursi, bet arī saturs un funkcija. Ēka vislabāk tiek saglabāta tad, ja tā ir vajadzīga - ja tajā notiek uzņēmējdarbība, amatniecība, kultūras aktivitātes, tūrisms vai kopienas dzīve. Savukārt gan amatniekiem, gan vēsturisko ēku saimniekiem būtiska ir savstarpēja sadarbība, pieredzes apmaiņa un iespēja mācīties no veiksmīgiem piemēriem citos Latvijas reģionos.

Kad amatniecība kļūst par svētkiem

Lai par kultūras mantojumu ne tikai runātu, bet to arī piedzīvotu, projekta dalībnieki iesaistījās Otrajos Pinēju svētkos Druvienas muižā, kas šogad pulcēja vairāk nekā 60 pinējus no visas Latvijas. Svētku laikā tika atklāta izstāde "Laika pinums", kas stāstīja par esošajiem un bijušajiem klūgu pinējiem Gulbenes novadā, notika dažādu pīšanas tehniku demonstrējumi, radošās darbnīcas bērniem un pieaugušajiem, amatnieku darinājumu andele, kā arī koncerts ar Jāni Paukštello un Lailu Jēkabsoni un Ābrama un Tomuļišas lustes.

Pasākumu noslēdza diskusija "Amatniecības nākotne reģionos - nākamie soļi un kopīga rīcība". Dalībnieki atzinīgi novērtēja projekta tēmas aktualitāti un nepieciešamību gan popularizēt veiksmīgus vēsturisko būvju saglabāšanas un izmantošanas piemērus, gan daudz aktīvāk runāt par seno amata prasmju pārmantojamību un to izzušanas risku.

Projekta turpinājumā būtiski būs ne vien apzināt to, kas mums vēl ir, bet arī meklēt atbildi uz jautājumu - ko mēs kopā varam izdarīt, lai šīs vērtības būtu dzīvas arī pēc desmit, divdesmit un piecdesmit gadiem?

Ļoti precīzi projekta būtību pēc trīs Gulbenes novadā pavadītajām dienām formulēja Ances muižas saimniece un projekta dalībniece Līga Grīnberga:

"Ielaid latvieti sevī.

Trīs dienas. Tikai trīs dienas.

Bet izrādās pietiek ar trim dienām, lai saprastu to, ko gadiem neesi līdz galam apzinājis.

Lauku dzīves fundamenti - cilvēki, prasmes un vietas

Es braucu uz Vidzemi – uz Tirzu, Jaungulbeni un Druvienu. Mācīties, gūt pieredzi projektā "Mūsu zelts: senās amatu prasmes un vēsturiskās būves – lauku dzīves fundamenti" Runājam par senajām ēkām, amata prasmēm, kā saglabāt to, ko nevar un arī nevajag celt no jauna, taču mājās pārvedu ko daudz vērtīgāku.

Pārliecību. Pārliecību, ka Latvija vēl joprojām dzīvo savos cilvēkos.

Druvienā satiku pinējus.

Viņu rokās klūgas pārtapa grozos tik dabiski, it kā tās pašas zinātu, kur tām jālokās.

Es skatījos un domāju...

Cik maz mēs runājam par rokām.

Par rokām, kuras māc pīt, māc celt, māc adīt, māc cept, māc saglabāt.

Mana amata prasme ir tautisko cimdu adīšana un sklandraušu cepšana

No malas raugoties pavisam dažādas lietas. Un tomēr gan cimds, gan sklandrausis sākas ar pacietību.

Neviens raksts nerodas steigā un arī sklandraušus steigā cept nekā labs nesanāks.

Abiem vajadzīgs laiks un mīlestība.

Bieži ir dzirdēts jautājums – ko Latvija var dot man?

Varbūt pareizais jautājums ir cits -ko es varu dot Latvijai?

Ne katram jāklūst par ministru, ne katram jāraksta grāmatas, ne katram jāceļ pilis.

Kādam jāiemāca bērnam izadīt pirmo valdziņu, jāparāda, kā cept sklandrausi.

Kāds ieaudzinās pārliecību, kas neļaus sabrukt vectēva klētij.

Tieši tā rodas valsts. Ne jau Saeimas ēkā, bet darbnīcā, virtuvē, ciema kultūras namā.

Tur, kur cilvēks vēl dara kaut ko nevis peļņas dēļ, bet tāpēc, ka citādi nevar.

Ceļš no Druvienas līdz Ancei garš. Ar kāju izlocīšanu vairāk kā piecas stundas. Laika domām daudz. Ap ko grozījās manas domas?

Mēs bieži runājam par latvietību.

Meklējam to muzejos, lasām grāmatas, klausāmies gudru tautas mantojuma sargātāju runās, dziedam himnu.

Jā, tas viss ir svarīgi.

Bet tad es ieraugu, ka manai ceļabiedrei mugurā ir t kreklis ar zīmīgu uzrakstu- ielaid latvieti sevī . Un man viss saliekas pa plauktiņiem vienā mirklī.

Latvietība nemaz nav jāmeklē kaut kur, tai vienkārši jāļauj ienākt.

Tā jāielaiž kā pavasara gaisma pa logu, jāieelpo kā rudzu maizes smarža, jāieskandina kā dziesma, kas pati sāk skanēt, kad citi dzied.

Kad ielaid latvieti sevī, tu sāc citādi skatīties uz pasauli.

Veca māja vairs nav veca, tā kļūst par mantojumu.

Rakstains cimds vairs nav vienkārši cimds, tas kļūst par saprašanās valodu.

Un cilvēks tev pretī vairs nav svešinieks, viņš kļūst par līdzgaitnieku.

Jo viņš dara to pašu ko tu –sargā, kopj, saglabā.

Un katrs glabā mazu gabaliņu Latvijas.

Kāds glabā dziesmu, kāds valodu, kāds mežu, kāds baznīcu, kāds rakstainu cimdu.

Foto:Daiga Gargurne

Foto:Herta Plugača

Foto:MNF

Saliekot kopā visus šos mazos gabaliņus, rodas tas, ko saucam par Latviju.

Tāpēc man gribas teikt nevis "Mīli Latviju."

Tas ir pārāk vispārīgi.

Es teiktu citādi.

Ielaid latvieti sevī.

Tad tev nevajadzēs domāt, kā nosargāt Latviju.

Tu to darīsi katru dienu.

Ar savām rokām, ar savu darbu, ar savu sirdi."

Līgas Grīnbergas sākotnējais pārdomu teksts rakstā ļoti spēcīgi sasaista amata prasmes, vēsturiskās vietas un cilvēku personisko atbildību par mantojuma saglabāšanu.

Projekta "Mūsu Zelts - senās amatu prasmes un vēsturiskās būves - lauku dzīves fundamenti" mērķis ir sekmēt partneru teritorijās esošo vēsturisko ēku un būvju izmantošanu lauku uzņēmējdarbībā un kopienu kapacitātes stiprināšanā, vienlaikus veicinot amatnieku un seno amatu pratēju pieredzes apmaiņu starp projekta partneru teritorijām.

Jo mūsu zelts nav tikai tas, ko varam ieraudzīt. Mūsu zelts ir cilvēku rokās, zināšanās, prasmēs un vietās, kurām mēs spējam dot turpinājumu.

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Projekts Nr. 26-00-CoLA19.332-000009 "Mūsu Zelts - senās amatu prasmes un vēsturiskās būves - lauku dzīves fundamenti"

**SIA "MetWorks" - pretendents
konkursa "Sējējs 2026" nominācijā
"Gada LEADER projekts vietējā rīcības
grupā"**

11.augustā Gulbenes novadu apmeklēja konkursa "Sējējs 2026" žūrijas komisija, lai klātienē aplūkotu un vairāk uzzinātu par SIA "MetWorks", ko biedrība SATEKA ir izvirzījusi konkursa "Sējējs 2026" nominācijai "Gada LEADER projekts vietējā rīcības grupā".

SIA "MetWorks" ir pēdējo gadu laikā izveidojies uzņēmums, kas ar mērķtiecīgu darbu, modernām tehnoloģijām un jaunā uzņēmēja neatlaidību kļuvis par vienu no spilgtākajiem vietējās uzņēmējdarbības veiksmes stāstiem. Uzņēmums dibināts 2021. gada 30. aprīlī, īsā laikā attīstījis modernu metālapstrādes ražošanu, paplašinājis pakalpojumu klāstu un radījis darba vietas Gulbenes novada iedzīvotājiem.

Uzņēmuma vadītājs Jānis Ozoliņš, kurš metālapstrādes pieredzi guvis praktiskā darbā, uzņēmumu veidojis no paša spēkiem – sākot ar individuāliem metāla izstrādājumiem un soli pa solim attīstot ražošanu. Šodien "MetWorks" piedāvā plašu pakalpojumu klāstu: metināšanu, metāla griešanu un locīšanu, virsmu sagatavošanu, pulverkrāsošanu, smilšu un sodas strūklošanu, CNC lokšņu lāzergriešanu; izgatavo kāpnes, margas, vārtus, mēbeles, būvniecības konstrukcijas un citus metāla izstrādājumus. Šī pakalpojumu kombinācija ļauj klientiem Gulbenē saņemt profesionālus un savstarpēji saistītus metālapstrādes risinājumus vienuviet.

Uzņēmuma attīstību būtiski veicinājuši divi LEADER projekti. Pirmais no tiem ļāva ieviest sodas strūklošanas tehnoloģiju – saudzīgu un precīzu virsmu attīrīšanas risinājumu, kas piemērots smalkām detaļām un dekoratīviem priekšmetiem. Šis pakalpojums ne tikai paplašināja uzņēmuma iespējas, bet arī radīja ieguvumu citiem vietējiem uzņēmējiem.

Savukārt otrs LEADER projekts nodrošināja CNC lokšņu lāzergriešanas iekārtas iegādi, kas būtiski palielināja ražošanas jaudu un precizitāti. Šī tehnoloģija ļauj izgatavot sarežģītas formas un smalkas detaļas ar augstu kvalitāti, samazinot materiālu zudumus un pēcstrādes nepieciešamību.

Uzņēmuma izaugsme atspoguļojas arī nodarbinātībā – 2025. gadā "MetWorks" strādāja 8 darbinieki, tagad jau 15. Tas apliecina, ka uzņēmums ne tikai attīstās, bet arī sniedz reālu ieguldījumu vietējā ekonomikā.

"MetWorks" atpazīstamība pieaugusi arī plašākā sabiedrībā. Par uzņēmuma attīstību regulāri informē Gulbenes novada pašvaldība, vietējā rīcības grupa - biedrība "SATEKA" un mediji. 2026. gadā uzņēmums saņēma Gulbenes novada Goda rakstu nominācijā "Gada mazais uzņēmums", kas apliecina vietējās kopienas novērtējumu un uzticību.

Foto: Daiga Gargurne

Uzņēmuma attīstības stratēģija ir konsekventa – papildus LEADER atbalstam izmantoti arī LIAA biznesa inkubatora resursi un pašvaldības grantu programmas. Tas liecina par uzņēmēja spēju plānot ilgtermiņā un izmantot pieejamos instrumentus, lai radītu modernu un konkurētspējīgu ražošanu Gulbenē.

SIA "MetWorks" darbība vairs neaprobežojas tikai ar vietējo tirgu – neliela daļa uzņēmuma produkcijas tiek eksportēta, apliecinot, ka Gulbenē radītie metāla izstrādājumi spēj konkurēt arī ārpus Latvijas. Uzņēmums norāda, ka eksporta apjomi pakāpeniski pieaug, un tas ir būtisks solis ražošanas attīstībā.

Svarīgs uzņēmuma izaugsmes posms ir arī kvalitātes apliecinājums. "MetWorks" ir ieguvis sertifikātu, kas apliecina ražošanas procesu atbilstību noteiktiem kvalitātes standartiem. Kā uzsver uzņēmuma vadītājs, sertifikācija ir bijusi nozīmīga, lai nostiprinātu klientu uzticību un paplašinātu sadarbības iespējas. Sertifikāts apliecina, ka uzņēmuma ražotie metāla izstrādājumi atbilst prasībām, kas tiek izvirzītas profesionālai un atkārtojamai metālapstrādei.

SIA "MetWorks" šodien ir spilgts piemērs tam, kā jaunais uzņēmējs ar praktisku pieredzi, mērķtiecību un modernām tehnoloģijām spēj radīt uzņēmumu, kas sniedz vērtību ne tikai klientiem, bet visai vietējai kopienai. Uzņēmuma stāsts apliecina, ka Gulbenes novadā top kvalitatīvi, konkurētspējīgi, profesionāli un tehnoloģiski attīstīti metālapstrādes risinājumi.

i Īstenotie LEADER projekti

1. LEADER projekts: metāla apstrādes iekārtu iegāde - sodas strūklošanas pakalpojums

Pirmajā LEADER projektā SIA "MetWorks" iegādājās metāla apstrādes iekārtas, kas ļāva uzņēmumam ieviest jaunu un inovatīvu pakalpojumu: metāla priekšmetu apstrādi ar sodas strūklu. Projekta mērķis bija palielināt sniegto metālapstrādes pakalpojumu klāstu, īpaši attīstot risinājumu auto detaļu, smalku detaļu un dekoratīvu priekšmetu apstrādei.

Sodas strūklošana ir uzņēmumam nozīmīgs papildinājums, jo tā nodrošina saudzīgāku un precīzāku virsmu attīrīšanu nekā tradicionāla smilšu strūklošana. Pieteikumā uzsvērts, ka ar jauno tehnoloģiju iespējams apstrādāt smalkas detaļas un dekoratīvus priekšmetus, kurus ar esošajām iekārtām nebija iespējams kvalitatīvi apstrādāt. Tādējādi projekts ne tikai paplašināja uzņēmuma pakalpojumu klāstu, bet arī uzlaboja kvalitāti, samazināja apstrādes laiku un palielināja efektivitāti.

Svarīgi, ka šī projekta ieguvējs nav tikai pats uzņēmums. LEADER pieteikumā skaidri norādīts, ka ieguvēji būs arī citi uzņēmumi, kuri varēs paplašināt savu produktu un pakalpojumu klāstu, izmantojot jauno sodas strūklošanas tehnoloģiju. Tādēļ projekts atbilst LEADER pieejas būtībai - investīcija vienā uzņēmumā rada plašāku vietējās ekonomikas efektu.

(Projekts Nr.24-07-CLO1-COLA19.2101-000008 "Metāla apstrādes iekārtu iegāde")

2. LEADER projekts: metāla griešanas iekārtas iegāde - CNC lokšņu lāzergriešana

Otrajā LEADER projektā SIA "MetWorks" īstenoja metāla griešanas iekārtas iegādi, kas uzņēmumam ļāva būtiski palielināt ražošanas jaudu un piedāvāt vietējā teritorijā jaunu metālapstrādes pakalpojumu. Projekta pieteikumā norādīts, ka mērķis ir palielināt saražoto metāla produktu apjomu, ieviest jaunu ražošanas tehnoloģiju, samazināt atkarību no ārvalstu pakalpojumu sniedzējiem un radīt universālu metāla griešanas pakalpojumu dažādās formas metāla izstrādājumiem. CNC lokšņu lāzergriešana ļauj nodrošināt augstu precizitāti, tīras griezumamalas, minimālu pēcstrādi un efektīvāku materiālu izmantošanu. Uzņēmuma mājaslapā šis pakalpojums aprakstīts kā augstas precizitātes metāla izgriešana ar šķiedru lāzera tehnoloģiju, kas piemērota sarežģītām formām, smalkām detaļām un atkārtojamiem darbiem. LEADER projekta kontekstā šī investīcija ir nozīmīga, jo tā uzlabo pakalpojumu kvalitāti un ļauj uzņēmumam piedāvāt tirgū tehnoloģiski augstvērtīgāku risinājumu.

(Projekts Nr.25-07-CLO1-COLA19.2101-000002)

Galgauskā aizvadīts praktisks seminārs "Mana krīzes soma"

Pasākumu finansiāli atbalsta
Sabiedrības integrācijas fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

SATEKA

2026.gada 21.jūlijā Galgauskas bibliotēkā notika projekta aktivitāte "Mana krīzes soma", kas tika īstenota projekta Nr.2026.LV/NVOF/MIC/067 "Stiprs un vienots Gulbenes novads: drošība un noturība ikvienam" ietvaros.

Semināru vadīja Santa Harjo-Ozoliņa, biedrības "Alūksnes lauku partnerība" valdes priekšsēdētāja. Semināra tēma bija civilā aizsardzība un iedzīvotāju praktiskā gatavība krīzes situācijām, īpaši pievēršoties tam, kā sagatavot savu krīzes somu un kā rīkoties brīdī, kad ikdienas ierastā kārtība tiek traucēta. Prezēntācijā tika uzsvērts, ka drošība sākas ar katru pašu, bet drošumspēja nozīmē spēju sagatavoties grūtībām, izturēt krīzi un pēc tās atgūties.

Semināra laikā dalībnieki pārrunāja, kādi ir būtiskākie civilās aizsardzības riski Latvijā un Gulbenes novadā. Kā nozīmīgi riski tika minēti ekstremāli laikapstākļi, elektroapgādes pārtraukumi, mežu un kūdras purvu ugunsgrēki, ugunsgrēki ēkās, bīstamo ķīmisko vielu noplūdes, epidēmijas un pandēmijas, kā arī militārs apdraudējums.

Īpaša uzmanība tika pievērsta tam, kā iedzīvotāji var saņemt brīdinājumus un informāciju apdraudējuma gadījumā. Seminārā tika runāts par šūnu apraidi, trauksmes sirēnām, lietotni "112 Latvija", radio un televīziju, pašvaldības informācijas kanāliem, kā arī par nepieciešamību veidot un stiprināt savus saziņas tīklus – piemēram, ģimenes, kaimiņu, WhatsApp vai citas grupas. Tika uzsvērts, ka krīzes situācijā svarīgi lietot uzticamus informācijas kanālus un nerīkoties pēc baumām.

Dalībnieki pārrunāja arī praktisku rīcību pirmajās minūtēs pēc brīdinājuma vai apdraudējuma saņemšanas: apstāties, novērtēt situāciju, pārbaudīt oficiālu informāciju, paziņot savējiem un nerīkoties pēc baumām. Šāda secīga rīcība palīdz saglabāt mieru un pieņemt pārdomātus lēmumus.

Semināra praktiskajā daļā tika pārrunāts, kam jābūt krīzes somā un kā to pielāgot konkrētai mājāsaimniecībai. Būtiski ir sagatavot dzeramo ūdeni, ilgstoši uzglabājamu pārtiku, dokumentu kopijas, svarīgāko kontaktu sarakstu, skaidru naudu, pirmās palīdzības piederumus, ikdienā lietojamus medikamentus, higiēnas piederumus, siltu apģērbu, lukturīti, rezerves baterijas, ārējo akumulatoru telefonam, radio vai citu neatkarīgu informācijas saņemšanas līdzekli, kā arī individuālajām vajadzībām nepieciešamos priekšmetus.

Biedrības SATEKA pārstāve Daiga Gargurne klātesošajiem prezentēja biedrības sagatavotos praktiskos materiālus, ko katrs dalībnieks varēja paņemt līdzi. Dalībniekiem bija pieejams pašnovērtējuma un individuālā rīcības plāna materiāls "Mana krīzes soma", kas palīdz ātri novērtēt savu pašreizējo gatavību un izveidot konkrētu plānu krīzes somas sagatavošanai vai pilnveidošanai. Tāpat materiālā iekļautas sadaļas par mājāsaimniecības īpašajām vajadzībām, trūkstošajām lietām, tuvākajiem uzlabojumiem, nepieciešamo atbalstu un pirmo apņemšanās soli.

Dalībniekiem tika prezentēti arī vizuālie materiāli par šūnu apraidi un šūnu apraides brīdinājumu krāsām, kuros vienkārši skaidrots, kas ir šūnu apraide, kad to var saņemt, kā rīkoties pēc brīdinājuma saņemšanas un kā saprast brīdinājuma nopietnību pēc krāsas. Materiālos uzsvērts, ka pēc brīdinājuma saņemšanas jāizlasa paziņojums līdz galam, jāseko norādījumiem, jāpārbauda informācija oficiālajos kanālos un uz 112 jāzvina tikai tad, ja nepieciešama palīdzība.

Seminārs Galgauskā apliecināja, ka sarunas par gatavību krīzes situācijām ir nepieciešamas ikvienā kopienā. Krīzes soma nav tikai priekšmetu kopums – tā ir praktiska drošības domāšana, iepriekš pārrunāts rīcības plāns, zināšanas par uzticamiem informācijas avotiem un spēja palīdzēt sev, savai ģimenei un līdzcilvēkiem.

Activitāte "Mana krīzes soma" īstenota projekta "Stiprs un vienots Gulbenes novads: drošība un noturība ikvienam", projekta Nr. 2026.LV/NVOF/MIC/067, ietvaros.

Materiāls sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild biedrība "SATEKA".

Foto: Daiga Gargurne

Foto: Daiga Gargurne

ŠŪNU APRAIDE

Ko svarīgi zināt par brīdinājuma paziņojumiem telefonā?

- Kas tas ir?**
 - Valsts brīdinājuma paziņojums mobilajā telefonā noteiktā teritorijā.
 - To izmanto, lai ātri brīdinātu par apdraudējumu.
 - Tas nav parasts SMS ziņojums.
- Kad to vari saņemt?**
 - Bīstamu laikapstākļu gadījumā.
 - Plūdu, ugunsgrēka vai ķīmiskā apdraudējuma gadījumā.
 - Citos nopietnos ārkārtas gadījumos.
- Ko darīt, ja saņem paziņojumu?**
 1. Saglabā mieru.
 2. Izlasi paziņojumu līdz galam.
 3. Seko dotajiem norādījumiem.
 4. Pārbaudi informāciju oficiālajos kanālos.
 5. Palīdz informēt līdzcilvēkus.
- Atceries!**
 - Brīdinājums var skanēt skaļi un vibrēt.
 - Sapem to cilvēki konkrētajā apdraudētajā teritorijā.
 - Nezvani uz 112 tikai, lai pārbaudītu paziņojumu. Zvani tikai tad, ja vajadzīga palīdzība.
 - Uzticies tikai oficiālai informācijai.

Materiāls sagatavots, izmantojot Latvijas valsts oficiālo informāciju par iedzīvotāju brīdināšanu un rīcību ārkārtas situācijās.

Plašāka informācija: www.112.lv

SATEKA

Sabiedrības integrācijas fonds
#SIF_NVOFonds

ŠŪNU APRAIDES KRĀSAS

Ko nozīmē brīdinājuma krāsas telefonā?

- DZELTENS — ESI UZMANĪGS**
 - Iespējami traucējumi vai lokāls apdraudējums.
 - Seko līdzi situācijai un pārskati savu rīcības plānu.
 - Pārbaudi oficiālo informāciju.
- ORANŽS — GATAVOJIES RĪCĪBAI**
 - Apdraudējums ir nopietnāks.
 - Sagatavo nepieciešamās lietas un rīkojies piesardzīgi.
 - Ierobežo nevajadzīgu pārvietošanos un seko norādījumiem.
- SARKANS — RĪKOJIES NEKĀVĒJOTIES**
 - Ļoti nopietns apdraudējums.
 - Izlasī paziņojumu līdz galam un dari tieši to, kas tajā norādīts.
 - Ja vajag, meklē drošu patvērumu vai evakuējies.

ATCERIES!

- Krāsa palīdz ātri saprast situācijas nopietnību.
- Vissvarīgākais ir paziņojuma saturs un dotie norādījumi.
- Uzticies tikai oficiālai informācijai.
- Uz 112 zvani tad, ja nepieciešama palīdzība.

Materiāls sagatavots, izmantojot Latvijas valsts oficiālo informāciju par iedzīvotāju brīdināšanu un rīcību ārkārtas situācijās.

Plašāka informācija: www.112.lv

SATEKA

Sabiedrības integrācijas fonds
#SIF_NVOFonds

AKTUĀLIE KONKURSI, SEMINĀRI, PASĀKUMI, IESPĒJAS

20.augusts, 15.00

Demo Darbnīca: Gemini Notebook

REĢISTRĒTIES GEMINI VEBINĀRAM

Šī nebūs sausa teorija, bet gan visaptveroša DEMO nodarbība, kuru vadīs viens no iecienītākajiem lektoriem - Edgars Korņevskis!
Ko Tu uzzināsi un redzēsi tiešraidē?

- Gemini Notebook - Tavs personīgais izpētes asistents: Kā darbojas šis rīks un kāpēc tas balstās tikai Tavos pievienotajos dokumentos (ar 100% uzticamību bez izdomātiem faktiem).
- Satura transformācija ar vienu klikšķi: Kā no pievienotajiem materiāliem mirklī izveidot 1 lapas kopsavilkumu, vizuālu infografiku vai pat audio sarunu (reālistisku MI podkāstu latviešu valodā).
- Praktiski ikdienas piemēri, kur pielietot šo rīku: Mājokļa un instrukciju dokumentu analīze, ceļojumu plānošana un apjomīgu mācību materiālu kopsavilkumi.

*Gemini Notebook ir tas pats pazīstamais NotebookLM rīks, kuru Google atjaunoja un pārsauca 16. jūlijā.

SEMINĀRS PAR INTEREŠU PĀRSTĀVĪBU UN ATKLĀTĪBU

Biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna" aicina NVO pārstāvjus, uzņēmējus un citus aktīvus iedzīvotājus piedalīties seminārā par Interesu pārstāvības atklātības likuma ieviešanu un tā praktisko piemērošanu.

Seminārā skaidros, kas uzskatāms par interešu pārstāvību, uz kuriem pārstāvjiem attieksies jaunās prasības, kā darbosies interešu pārstāvības reģistrs un deklarēšanas sistēma, kā arī kā šīs prasības var veicināt atklātību un uzticēšanos lēmumu pieņemšanā.

Seminārs notiks **27. augustā no plkst. 10.00 līdz 16.00 NVO namā, Ieriķu ielā 43A, Rīgā. Dalība ir bez maksas.**

Pieteikšanās: [ŠEIT](#)

PIESAKIES IZAICINĀJUMAM "10 DIENAS BIOLOĢISKI"

Līdz 31. augustam Latvijas iedzīvotāji – gan ģimenes, gan individuāli dalībnieki – aicināti pieteikties Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas izaicinājumam "10 dienas bioloģiski", kas sāksies 7. septembrī. Desmit dienu laikā dalībnieki aicināti pēc iespējas lielāku daļu uztura groza veidot no bioloģiski sertificētiem produktiem, izmēģinot jaunas receptes un iepazīstot vietējos bioloģiskās pārtikas ražotājus. Izaicinājuma laikā dalībnieki saņems arī iedvesmojošus ieteikumus par bioloģiskās pārtikas iekļaušanu ikdienas uzturā.

Izaicinājuma noslēgumā izvēlētie dalībnieki saņems 200 eiro vērtu bioloģiskās pārtikas grozu un fotosesiju, savukārt pārējiem dalībniekiem paredzētas pārsteiguma dāvanas.

Pieteikšanās **līdz 31. augustam: [ŠEIT](#)**

Lasīt vairāk [ŠEIT](#)

EKSPERTU SARUNA PAR LAUKU TERITORIJU DEFINĒŠANU

Kā Latvijā saprotam laukus un kā tos būtu nepieciešams definēt nākotnē? Latvijas Lauku forums aicina interesentus klausīties ekspertu sarunu par lauku teritoriju definēšanu un tipoloģijām Latvijā.

Gatavojoties Eiropas Savienības 2028.–2034. gada plānošanas periodam, kļūst aktuāls jautājums, kā dalībvalstis savos nacionālajos plānos noteiks lauku teritorijas un kā tiks uzskaitīti tajās veiktie ieguldījumi. Latvijā pašlaik nav vienas kopīgas lauku teritorijas definīcijas visiem mērķiem – atšķiras pieejas, piemēram, statistikas vajadzībām un LEADER īstenošanā.

Ekspertu sarunā tiks diskutēts, kādam mērķim Latvijai nepieciešams zināt un definēt, kas ir lauki, vai vajadzīga viena definīcija vai daudzlīmeņu tipoloģija, kādā teritoriālajā mērogā to veidot un kādi kritēriji vislabāk raksturo Latvijas apstākļus. Tiks aplūkotas arī dažādas pieejas lauku teritoriju klasificēšanai citās Eiropas valstīs.

Saruna notiks **24. augustā plkst. 15.30 Pils ielā 21, Rīgā**. Ja vēlies piedalīties **klātienē**, dalību pieteikt līdz 15. augustam, rakstot uz info@laukuforums.lv. Dalībnieku skaits ir ierobežots.

Pirms tikšanās dalībniekiem nosūtīsim īsu darba materiālu, kurā apkoposim pašreizējo lauku definīcijas nepieciešamību ES nākamā plānošanas perioda regulās un priekšlikumos, biežāk izmantotās pieejas citās Eiropas valstīs u.c. informāciju. Materiāls būs paredzēts kā kopīgs sākumpunkts diskusijai, nevis gatavs priekšlikums vai jau izvēlēta definīcija.

500 EIRO ATBALSTS DIGITĀLO PRASMJU APGUBEI

Pieaugušajiem no 18 gadu vecuma platformā STARS pieejams 500 eiro publiskais finansējums digitālo prasmju apguvei. Atbalstam var pieteikties neatkarīgi no nodarbinātības statusa, ja šī projekta ietvaros iepriekš nav saņemts publiskais finansējums.

Pieejamās mācības aptver programmēšanu, kibernetiku, mākslīgo intelektu un automatizāciju, digitālo mārketingu, e-komerciju un projektu vadību. Mācības notiek attālināti, un to ilgums ir no 50 līdz 160 stundām.

Lai saņemtu finansējumu, platformā STARS jāizveido individuālais mācību konts un jāpiesakās kādai no projekta "Digitālās prasmes lietpratējiem" piedāvātajām izglītības programmām. Piešķirtos 500 eiro iespējams izmantot izvēlētajās programmas apguvei.

Lasīt vairāk [ŠEIT](#)

PAR ATPAZĪSTAMĪBAS ZĪMI "VIEDAIS CIEMS 2026"

Pieejams Latvijas Lauku foruma rīkotās Viedās trešdienas ieraksts par Atpazīstamības zīmi "VIEDAIS CIEMS 2026". Sarunā soli pa soli izskaidrots pieteikšanās process, vērtēšanas kritēriji un sniegti praktiski padomi pieteikuma sagatavošanai. Savā pieredzē dalījās arī Ērberģes kopiena, Atpazīstamības zīmes "VIEDAIS CIEMS 2025" ieguvēja, stāstot par kopienas attīstību un ceļu līdz zīmei.

Pieteikšanās Atpazīstamības zīmei "VIEDAIS CIEMS 2026" ir atvērta **līdz 8. septembrim**. Kopienām pieejams arī iepriekšējo gadu Viedo ciemu mentoru atbalsts pieteikuma sagatavošanā.

Piesakies mentoru atbalstam: [ŠEIT](#). Ierakstu skatīt [ŠEIT](#)